

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6,

Ob rojstnem dnevu - priznanje in hvaležnost

Ljubljana, 28. aprila.

Ko je evropsko obzorje zastrto s temnimi oblaki in se vsi veliki in mali narodi sveta boje za najdražje, kar imajo, za ljubi mir, praznujejo danes državljani Jugoslavije s čustvom globoke radosti in vdanosti rojstni dan kneza namestnika Pavla. Komaj pet let je minilo, odkar nam je nemila usoda ugrabila kralja, ki je začel delo naše notranje okrepitve in svojemu nasledniku zapustil dediščino svojih načrtov, pa zaznamuje vlada kneza, ki si ga je veliki pokojnik izbral za namestnika svojemu sinu, uspehe, kakršne je previdnost božja v naši razburkani dobi, polni nerešenih vprašanj, le malokateri vladajoči osebi naklonila. Ze danes si more knez namestnik reči, da je zaslove, ki so mu bile zaupane v končno dovršitev, srečno udeležil in da je to delo po bogatih pobudah svoje lastne osebnosti tako poglobil, da bo držalo za veke in da bo Jugoslavija skupen srečen dom in nepremagljiv varuh Srbov, Hrvatov in Slovencev, najmočnejša opora njihovega duhovnega napredka in gmotnega blagostanja.

Modra uvidevnost kneza namestnika Pavla, ki zna krmariti z mirno roko, nepremakljivo vztrajnostjo in plemenito nevsiljivostjo, ne da bi se dal zmotiti od česarkoli, kar bi vsakega drugega odvrnilo v stran od začrtane poti do cilja, je naši državi pomagala preboleti posledice nesrečne dobe, ko je tudi najboljša volja zadevala na skoro nepremagljive ovire iz naše preteklosti pa iz nepoznanja, nesposobnosti in globoko vkoreninjenih predsodkov politike, ki se ni mogla povzpeti nad ozke poglede, posamezne koristi in strankarske strasti ter osebne malote. Tako so se naravne razlike med nami, ki bi v drugih razmerah bile za skupno življenje in njega napredek ter rast le plodonosne, umetno razširjale v brezno, ki se je zdelo nepremostljivo, kar ni samo rahljalo naše notranje vzajemnosti, marveč je tudi imelo naravne slabe posledice na zunaj. Bila je rešitev za državo s tako neizčrpni zakladi žilave, pridne in nadarjene ljudske sile ter gmotnih bogastev in tako od prirode in zgodovine nakazano veliko nalogo na jugovzhodu Evrope, da se je pod vodstvom kneza namestnika, ki je znal okoli sebe zbrati najboljše in najsposobnejše, kmalu in temeljito razpršilo, kar se je bilo prijelo koles našega državnega voza, da je obtičal v skoro neizhodni zagati. Pri tem delu je bilo knezu namestniku gotovo najtrdnjše opora zaupanje vsega ljudstva v državi, ki je takoj začutilo, da je na brodu krmar, ki mu ni mar ničesar drugega, kakor samo občega blaga, da so mu v državi vsi enako ljubi in da pri delu za skupno domovino noče in ne more pogrešati nikogar, ki pošteno misli. Kar se je zdelo prej eno desetletje in pol nemogoče, da bi se vse naše raznolike sile harmonično zlele v občo korist, ne da bi bile žaljene in oškodovane najdražje narodne in kulturne vrednote in gmotni napredek vsakega, je zdaj naenkrat postalo mogoče, samo po sebi umljivo in neobhodno, ako naj se država

okrepi v veliko in nepremagljivo silo na enem najvažnejših predelov Evrope. Doba nacionalnih fraz je minila, začelo se je pravo ustvarjajoče narodno delo na kulturni višini. In kakor vedno v zgodovini, se je pokazalo, da je za tak preobrat v sami globini potrebna osebnost, vzvišena nad vsakdanji strankarski vrvež in pehanje in kratkotrajne nazore ter mnenja in kroge — in to je naš knez namestnik princ Pavel.

To je tudi ves zunanji svet občutil in z vsakim dnem vladanja kneza namestnika je naraščal ugled Jugoslavije v zboru velikih

in malih sil. Jugoslavija, ki je postala to, za kar je poklicana, ki se je osvobodila vseh notranjih ovir svojega polnega razmaha in koraka k svoji bodočnosti v slogi vsega svojega ljudstva, dozorelega za državno življenje, si je začela pridobivati nove prijatelje poleg svojih starih zaveznikov in je po službi kneza namestnika danes na vseh svojih mejah obdana od dobrih sosedov. Njegova oseba je, ki nas veže z velikimi demokratičnimi in najiskrenejšimi vezmi, okrepljenimi po sorodstvu in vzgoji, njegova visoka kultura in državniška modrost pa je v največji

meri olajšala že od pokojnega kralja začeto prizadevanje, da zavežemo najboljše odnosaje tudi z Italijo in Nemčijo ter z njunimi prijatelji. Sedanji težki dnevi največje mednarodne napetosti nam zato prizanašajo s tistimi hudimi skrbmi, ki tarejo one, ki so od tega ogromnega spora med dvema svetovnim taboroma neposredno zadeti; obema stranema je naše prijateljstvo nad vse dragoceno in zato nam je omogočeno, da popolnoma svobodno hodimo po poti, ki se nam za naš razvoj in bodočnost zdi najboljša, da zagotovimo svojo popolno neodvisnost in veljavo v svetu. Tako smemo bolj kot vsak drugi upati, da bo ohranjen mir in da bodo neizmerne žrtve, ki so bile doprinešene v preteklosti, zadostovale, da bo naša država dosegla in še dalje nemoteno stremela za čim večjo in uvaževanejšo politično močjo in gospodarskim blagostanjem ter kulturnim procvitom. To tem bolj, ker imamo hrabro armado, ki ji vsi oni, ki so se kdaj merili z njo — oddajajo globoko čast in spoštovanje in kateri naš knez namestnik posveča svojo največjo skrb, dobro vedo, da je ta sila največje jamstvo za varnost države, za našo svobodo in za naš ugled ter vpliv v sedanjih viharjih, ki okoli nas bučijo.

Vrhunec vsega prizadevanja našega kneza namestnika pa dozoreva te dni, ko se delo na notranjem sporazumu v naši državi naglo bliža koncu in bomo najbrž že v najkrajšem času obveščeni, da so premagane vse težave in da si bomo mogli čestitati na polnem in končnem uspehu. Ves svet ve, da je naš knez namestnik Pavel bil tisti, ki si je od prvega dne postavil za nalogo, da se ta sporazum mora doseči, da se odstrani vsaka ovira, pa naj bi bila še tako huda, da se za ta sporazum z največjo odločnostjo in hkrati z največjim taktom ustvari potrebno ozračje in da se vse pozitivne sile v to delo vprežejo v občo korist z duhom največje požrtvovalnosti s stališča tistega patriotizma, ki ni gola beseda, ampak resnica in dejanje ter odlika vsakega pravega, zrelega in resnično omikane naroda. Ko bo sporazum gotova stvar, si ne bomo oddahnili samo mi v zavesti, da je pot k našemu narodnemu razmahu v medsebojni slogi zdaj popolnoma odprta, marveč bo ves svet videl in vedel, da je Jugoslavija v svojem osrčju in v svojih najskrajnejših vejah zdrava, močna in edina, da bo iz srea rada odkrita prijateljica z vsakomur, da pa bo odločno zavrnila vsakega, kdor bi ji hotel le količkaj škodovati. V polnem notranjem sporazumu bomo postali v tem važnem kotu Evrope res velesila, bomo lahko sami odločali o svoji usodi in tudi odločilno vplivali na usodo naše celine, ki naj bi, dostojno svoji kulturi, v medsebojnem miru narodov ustvarjala velika dela.

Knezu namestniku pa, ki si je spletel s tem svojim delom nevenljiv venec v naši zgodovini, želimo ob njegovem rojstnem dnevu, naj mu Bog podeli še dolgo življenje pa največje zadoščenje, ko bo mogel sad svojega truda položiti pred prestol našemu mlademu kralju Petru II.

Sodba inozemstva o naši politiki pod vodstvom kneza namestnika

»Jugoslavija se ne da potegniti v noben ideološki blok«
Njena politika: preprečiti vojno nevarnost

Zeneva, 27. aprila. Švicarski listi prinašajo izredno tople članke o rojstnem dnevu Nj. Vis. kneza namestnika Pavla. Pri tej priložnosti prinašajo članke, polne optimizma o Jugoslaviji. List »Journal de Geneve« prinaša na uvodnem mestu fotografijo Nj. Vis. kneza namestnika z velikim članom pod naslovom »Jugoslavija in današnji mednarodni položaj«. Članek pravi: Jugoslavanski narod slavi rojstni dan kneza namestnika Pavla Karadjordjeviča. Marsejska tragedija, ki je stala življenje kralja Aleksandra, je naložila knezu namestniku težko breme, da vodi usodo svoje države do polnoletnosti mladega kralja Petra II. Knez namestnik vrši svojo nalogo tako vestno in s tolikšnim čutom odgovornosti, da za to ni primera v zgodovini. Vsi iskreni prijatelji Jugoslavije izrekajo iskrene želje njemu, vsej kraljevski rodbini in vsej državi.

Članek pravi dalje, da je po zaslugi kneza namestnika Jugoslavija te dni mirna in da odgovorni činitelji mirno spremljajo razvoj splošnega mednarodnega položaja. Jugoslavija se noče vtičati v nesoglasja med velesilami in smatra za potrebno, da velesile ne urejajo svojih sporov preko malih narodov, temveč pogumno in neposredno

same med seboj. Jugoslavanski narod želi ohraniti strogo nevtralnost in je prepričan, da se dade vsi spori urediti mirno in s sodelovanjem. V tem je vsa politika jugoslovanske vlade v tem trenutku: preprečiti z vsemi sredstvi vojno nevarnost. Javnost popolnoma razume to politiko in se vzdržuje vsega, kar bi moglo otežiti vladno politiko. Če bi pa politika, ki jo belgrajska vlada uspešno zasleduje, ne dosegla svojega skrajnega cilja, je jugoslovanski narod pripravljen braniti svojo domovino z legendarnim junaštvom, ki ima njegova zgodovina o njem polno slavnih zgledov. V tem pogledu je jugoslovanski narod enodušen v svoji ljubezni do svobode.

Washington, 27. aprila. »Washington-Post« prinaša uvodnik, v katerem ugotavlja, da ima Jugoslavija samo željo ohraniti svojo neodvisnost in živeti v dobri sosesčini z Italijo in Nemčijo. Ker ji Francija in Anglija ne moreta dati za njeno neodvisnost zadostnih poroštev, si Jugoslavija gradi ugodnejše razmerje do Italije in Nemčije. To pomeni, da se Jugoslavija ne naslanja na nobeno stran, temveč skuša doseči samo to, da ne bo predmet napada. Ker so ta poročila, nadaljuje članek morda samo začasna značaja, se Jugo-

slavija zavaruje in upa, da se bo spričo zunanjih dogodkov dal doseči temelj za izravnano notranjih nesoglasij, da se tako ustvari čvrsta in enotna Jugoslavija.

Atene, 27. aprila. Atenska agencija poroča: Za rojstni dan Nj. Vis. kneza namestnika Pavla prinašajo vsi listi slike Nj. Vis. kneza Pavla in članke, v katerih poudarjajo, da so najnovejši dogodki pokazali veliki državniške sposobnosti jugo-

slovanskega kneza namestnika, ki družni okoli prestola mladega kralja Petra vse jugoslovanske nacionalne sile. »Messenger d'Athènes« pravi med drugim: Po zaslugi Nj. Vis. kneza namestnika je njegov domovini prihranjena zunanja nevarnost. Njegova velika osebna avtoriteta in zaupanje, ki ga uživa v vsem jugoslovanskem narodu, sta dragocena činitelja za ureditev jugoslovanskega notranjega problema, ki se pravkar uresničuje.

Kakšen naj bi bil sporazum med Anglijo in Rusijo

London, 27. aprila. b. »Daily Express« poroča, da predlogi, ki jih je poslala sovjetska vlada britanski vladi, gredo za tem, da Anglija obljubi Sovjetski Rusiji vojno pomoč za primer, če bi prišlo do zapletljajev na Daljnem Vzhodu. Anglija pa je poslala Rusiji nove predloge, ki naj bi obvezali Rusijo, da nudi vojno pomoč svojim sosednim državam, ako bi ena izmed njih postala žrtev napada. Poljska in Romunija sta že odobrili ta načrt, glasom katerega bodo napadene države lahko same, če bodo hotele, zahtevale od Sovjetske Rusije pomoč na kopnem, v zraku in na morju, ali pa samo sprejeto z orožjem, kakor bo pač to zahteval položaj.

Kdo bo vojaške službe oproščen

London, 27. aprila. Zakon o omejeni vojaški obveznosti, ki je predložen parlamentu in ki pred-

videva vpoklic vseh mladeničev od 20. do 21. leta, ima tudi stedečo zanimivo določbo v točki 5:

»Izdale se bodo podrobne odločbe, da bodo od vojaškega službovanja izzeti tisti, ki bodo mogli proti temu prijaviti razloge vere in vesti. Vsi taki pa se bodo morali obvezati za javna in druga dela v splošno korist.«

Zemunska vremenska napoved. Pretežno jasno in toplo vreme v vsej državi razen skrajnega severozahoda in zahoda, kjer bo nekoliko bolj oblačno s krajevnimi nevihtami.

Zagrebska vremenska napoved. Nekoliko oblačno.

Dunajska vremenska napoved. Spremenljivo, padavine, hladneje.

Anglija ne odneha od svoje politike proti napadalcu

London, 27. aprila. c. Danes popoldne se je v spodnji zbornici začela splošna razprava o vladnem zakonskem načrtu, ki odreja uvedbo obvezne vojaške službe v Angliji v razdobjih in postopoma. Prvi je govoril predsednik vlade Chamberlain, ki je rekel med drugim:

Takoj, in to še danes, naj angleška spodnja zbornica izreče jasno svoje mnenje o tem vladnem predlogu. Vse naše stališče mora biti jasno razloženo, prav tako pa tudi vse, kar je v zvezi z našo zunanjo in obrambno politiko, ker se bodo vse naše besede in vse naše odločitve spravljale v zvezi z jutrišnjim govorom nemškega kanclerja Hitlerja.

Chamberlain izjavlja, da ni res, da bi bil zatajil svoja prejšnja načela o obvezni vojaški službi in da bi bil požrl dano besedo volivcem pri zadnjih volitvah, da njegova vlada nikdar ne bo uvedla obvezne vojaške službe. Nam vsem, in zato tudi vladi narekujejo njeno stališče razmere, ki nas obdajajo. Zato je prepričan, da bo vse angleško javno mnenje in ves imperij prav razumel njegove sklepe in zato najbrž ne bo potrebno iti na volitve. Vlada je morala predložiti te važne spremembe tudi zaradi tega, ker je sprejela važne obvezne do Poljske, Grčije in Romunije.

Mora nam biti zmeraj jasno, da je treba zgraditi močan most proti tistim, ki hočejo nadoblast nad svetom v imenu sile. O tej naši nameri naj si nikdo ne ustvarja nikakih dvomov. Dolžni pa smo tudi podpreti pogum in vero vseh naših prijateljev v Evropi.

Prepričan sem, da Anglija ni bila nikdar bolj združena in edina kot je danes v tej borbi proti napadalcu. Zato je bilo potrebno sprejeti vse odredbe, ki so bile potrebne.

Zakonski načrt bo objavljen v ponedeljek in v četrtek bo predloženo spodnji zbornici v drugo čitanje.

Francoski glasovi o obvezni vojaški službi

Pariz, 27. aprila. AA. Havas: Včerajšnja izjava Chamberlaina v spodnjem domu je bila sprejeta v Parizu z največjim zadovoljstvom. Uvedba obvezne vojaške službe v Angliji se smatra kot dogodek, ki se mu ne da primerjati noben dogodek v zgodovini Velike Britanije. Uvedba obvezne vojaške dolžnosti v Angliji se smatra kot dokaz, da so angleške odgovorne osebe odločene ukreniti vse korake za obrambo imperija ter vloge, ki jo je Velika Britanija poklicana igrati v skupnosti z miroljubnimi državami. Politika, ki jo vodi Anglija, je bila vsiljena z nedavnimi dogodki. V Parizu smatrajo, da bo sklep angleške vlade našel velik in globok odmev v Evropi in na vsem svetu.

Kaj Italija

Rim, 27. aprila. AA. Stefani: Ravnatelj lista »Giornale d'Italia« vidi v uvedbi vojaške dolžnosti na Angleškem novo etapo v politiki velikega oboroževanja, ki jo je začela izvajati Anglija po polomu Zveze narodov. S temi polomom so prenehale obveze drugih držav, ki so zanjemale Veliki Britaniji hegemonijo. Zato je Velika Britanija izdala prve ukrepe, da podpre svojo politiko z lastnimi sredstvi, toda Chamberlainova gesta ima tudi namen prestrašiti države osi Rim-Berlin in opogumiti druge narode, da pristopijo k bloku, naperjenemu proti totalitarnim državam. Razen tega je jasno, da more Velika Britanija postaviti svoje nove moči v službo britanskih in imperialnih interesov in njihovega svobodnega razvoja, z drugimi besedami, zagamčiti mir pod nadvlado Velike Britanije. Pisec članka Virginio Gayda pravi, da novi ukrepi, ki določajo vojaško izobrazbo 300.000 mož na leto, ne pomenijo dosti pomoči bloku Pariz-London. Pisec končuje z besedami, da si Nemčija in Italija ne želita vojne, da sta pa pripravljene tvegati jo, če bi jima jo kdo vsilil s krivico in nasiljem.

Kaj pravijo Nemci

Berlin, 27. aprila. AA. DNB. Nemški listi komentirajo včerajšnje Chamberlainovo izjavo v spodnji zbornici o vojaški obveznosti kot politični in agitatorski ukrep v okviru angleške obkoljevalne politike. »Berliner Börsen Zeitung« pravi: Chamberlainova utemeljitev zakonskega predloga o vojaški obveznosti dokazuje politični cilj, ki ga zasleduje Anglija s tem ukrepom. Chamberlain je sam rekel, da bo ta ukrep zbudil globok vtis po vsem svetu. Tendence včerajšnjih Chamberlainovih izjav je, da pritisne na druge države in jih zadržati, po drugi strani pa da vrže trnek našim državam, ki se nečesto priključijo bloku obkoljevalne politike.

Kaj je Gafencu opravil v Londonu

Politično še nič določenega — Gospodarska pogodba kakor z Nemčijo

Romunija želi biti prijateljica z vsemi

Bukarešta, 27. aprila. O rezultatih obiska zunanjega ministra Gafencu v Londonu se v javnosti ni še ničesar izvedelo. Kakor znano, si Anglija prizadeva, da Romunijo pridobi za pristop k protinemškemu bloku, zdi se pa, da se to vprašanje v Londonu še ni moglo rešiti, ker ima Romunija slejkoprej pomisleke, da bi dovolila sovjetski armadi in mornarici svobodno kretanje po njenem ozemlju ali nad njim. To vprašanje pa se ne more rešiti zategadelj, ker se tudi Turčija še ni odločila, ali bi dovolila prehod sovjetskega brodovja skozi Dardanelsko morsko ožino ali ne. Treba bo počakati rezultatov potovanja sovjetskega diplomata Potomkina v Turčijo in nekaterih prestolice balkanskih držav, preden se bo mogla Romunija odločiti za ali proti.

Pač pa se je dosegel v razgovorih v Londonu rezultat že na trgovskem polju. Zdi se, da se bo med Romunijo in Anglijo sklenila zaenkrat samo načelna gospodarska pogodba, enako kakor se je sklenila z Nemčijo, šele nato bodo sporazum izdelali v podrobnih točkah. Pač pa zahteva Romunija od Anglije, da zviša svoje investicije v Romunijo. Anglija naj bi financirala oboroževanje Romunije ter razširila svoja trgovska podjetja. Na ta način bi se trgovske zveze in trgovinski promet med Anglijo in Romunijo razširil tako, kakor se do sedaj ni še nikoli, seveda bo Anglija morala nuditi Romuniji zelo obirne koncesije, katerih se ne do zdaj branila. Treba bo tudi premagati nekatere težave z domačimi romunskimi petrolejskimi družbami, ki zahtevajo v primeru novih investicij za se večje ugodnosti.

Kaj Poljska

Varšava, 27. aprila. AA. (Pat.) Listi posvečajo veliko pozornost Chamberlainovi izjavi o uvedbi splošne vojaške obveznosti. Podrobnosti o tem prinašajo na svojih prvih straneh, Londonski dopisnik »Gazeta Polska« piše: Včerajšnji dan bo ostal eden izmed najpomembnejših v britanski zgodovini. Prav nobenega dvoma ni, da bo parlament z veliko večino izglasoval novi zakon.

1,000.000 vojakov

London, 27. aprila. AA. (Reuter.) Smatrajo, da se bo število angleških vojakov zvišalo po uvedbi vojaške obveznosti, če tudi samo delne, čez 1 milijon, pri čemur so vračunane tudi čete v Indiji in Birmi. Vse potrebne uredbe v zvezi z uvedbo splošne vojaške dolžnosti bodo objavljene že v dveh dneh, tako da bodo prvi vojaški obvezniki prejeli pozive že v kratkem.

Opozicija delavske stranke

London, 27. aprila. c. Za Chamberlainom je govoril voditelj delavske opozicije Atlee, ki je rekel, da tudi njegova stranka želi močno in odločno Anglijo. Toda postopanje vlade je napačno, ker se je prav v zadnjem času prijavljalo dovolj prostovoljcev, Anglija ne bi smela opustiti načela prostovoljstva. Vlada tudi ni obvestila o svoji nameri dominionov.

Tudi voditelj liberalne stranke Sinclair je govoril proti uvedbi obvezne vojaške službe. Rekel je, da bi se Anglija morala še naprej držati starih načel, ker so se v vseh vojnah do sedaj dobro izkazale vse angleške armade proti ostalim evropskim kopnim vojskam.

Inozemstvo ob rojstnem dnevu kneza-namestnika

V Romuniji:

Bukarešta, 27. aprila. AA. Vsi današnji romunski časopisi objavljajo tople članke o priliki rojstnega dne Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla. List »Romania« poleg drugega pravi:

»Sosednji prijateljski narod manifestira danes ob priliki 46 letnice rojstva Nj. kr. Vis. kneza namestnika svojo ljubezen in hvaležnost onemu, ki je s toliko pravičnostjo in modrostjo znal voditi državne interese. Jugoslavija je v osebi Nj. kr. Vis. kneza namestnika našla dostojnega voditelja velikega prestiža in resnične avtoritete. Po reformah in rezultatih, ki so bili doseženi v zadnjih letih v jugoslov. javnem življenju, je nastopila politika sporazuma. Srbsko-hrvatsko-slovensko edinstvo si je danes ustvarilo nove perspektive in nove sile ter okrepilo temelje države, s katero nas veže neudružljivo prijateljstvo. Romunija se iz vsega srea pridružuje prijateljski Jugoslaviji in njenemu današnjemu veselju.«

Organ zunanje ministrstva »Gafencu« Timpuk piše poleg drugega: »Poklican s poslednjevoljno odredbo velikega kralja Aleksandra, da prevzame upravo države v svoje roke, je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle vodil jugoslovansko politiko z velikim uspehom, in to v eni najkritičnejših dob mednarodnega življenja. Nj. kr. Vis. knezu namestniku se je treba zahvaliti za notranje blagoslanje države in rešitev hrvatskega vprašanja, s čimer je utrdeno edinstvo Jugoslavije. V zunanji politiki se je Jugoslaviji posrežilo vzpostaviti dobre odnose s vsemi sosedi in velešilimi, pri tem pa je ohranila svoje stare zveze in prijateljstva.«

»Universale« poleg drugega pravi: »Sklep Nj. kr. Vis. kneza namestnika, da se mora rešiti hrvatsko vprašanje, je naletel na soglasno odobravanje v vsej Jugoslaviji. Pozitivni uspehi teh pogajanj so zvezani z imenom Nj. kr. Vis. namestnika Pavla. Sporazum s Hrvati je zgodovinsko delo, ki ima za bodočnost Jugoslavije največji pomen.«

Podobne tople članke objavljajo tudi popolnanski časopisi.

Na Poljskem:

Varšava, 27. aprila. AA. Varšavski in drugi poljski časopisi objavljajo o priliki obletnice rojstnega dne Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla obširne članke s slikami. Poluradna »Gazeta Polska« piše:

Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je uresničitelj političnih idej pokojnega velikega vladarja

Sploh pa bo mogoče govoriti o končnem političnem in gospodarskem rezultatu potovanja zunanjega ministra Gafencu šele potem, ko bo njegov potovanje končano, to se pravi, ko se bo pogovoril tako s Parizom kakor z Rimom, to je koncem prvega tedna v maju. Ker pa je medtem treba še počakati uspeha ali neuspeha prizadevanj sovjetske diplomacije, se bo stvar zavlekla še bolj. Treba bo pa tudi še premagati velik odpor, ki vlada v Franciji z ozirom na zahtevo Turčije, ki zahteva za svoje zaveznitvo dragoceno plačilo na račun Francije v Prednji Aziji.

Gafencu v Parizu

Pariz, 27. aprila. Romunski zunanji minister Gafencu je prispel semkaj. Na postaji so ga pozdravili zunanji minister Bonnet, romunski poslanik Tartarosa in jugoslovanski poslanik v Parizu Purič. Novinarjem Gafencu ni hotel dati nobene izjave niti o rezultatih svojih razgovorov v Parizu, niti o tem, o čemer se namerava razgovarjati s predstavniki francoske politike. Pač pa je dopisniku lista »Figaro« dal sledečo izjavo:

»V Londonu sem lordu Halifaxu odkrito razložil politiko Romunije, ki hoče ostati zvesta vsem svojim prijateljem in ki želi razširiti svoje gospodarske in trgovske zveze na vse države, s katerimi ima prirodne skupne gospodarske koristi. Z ozirom na razne politične akcije, ki odmevajo po vsej Evropi, je treba poudarjati, da je namen mojega potovanja okrepiti politiko v prilog miru.«

Jutri, dne 29. aprila t. l.

ob otvoritvi zagrebškega velesajma bo izšla posebna številka „SLOVENCA“, ki bo posvečena Zagrebu.

Naklada te številke bo podvojena.

Oglase za zagrebško številko „Slovenca“ sprejemamo do danes popoldne pri upravi v Ljubljani.

Oglašuite v „Slovenca“, ki je vodilni in daleč najbolj razširjeni dnevnik Slovenije!

V pričakovanju Hitlerjevega govora

Washington, 27. aprila. AA. DNB: Zanimanje Zedinjenih držav za jutrišnji Hitlerjev govor je ogromno. V veliki dvorani radio-družbe RNC se bo zbralo veliko število senatorjev, ki bodo poslušali Hitlerjev govor. Ministrstvo za zunanje zadeve je določilo večje število uradnikov zunanjega ministrstva, ki znajo nemško stenografijo, da bodo sprejemali Hitlerjev govor, ki bo takoj dostavljen v prevodu predsedniku Rooseveltu in zunanjemu ministru Hullu.

držav. »Prepričani smo, da se bo knezu namestniku pri njegovi daljnovidni politiki posrečilo zagotoviti Jugoslaviji erezno bodočnost.«

»Čas« objavlja obširen članek, v katerem poleg drugega pravi: »S svojim nenavadnim taktom in dostojnostjo si je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle pridobil med ljudstvom veliko priljubljenost. Med jugoslovanskim narodom uživa velike simpatije in splošno ljubezen.«

V Pragi:

Praga, 27. aprila. AA. Vse današnje češko časopisje objavlja članke ob priliki 46 letnice rojstva Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla. Ti članki poudarjajo velike zasluge jugoslovanskega kr. namestnika za napredek Jugoslavije in za ureditev političnih razmer v državi.

Glavni organ stranke »Narodna skupnost«, »Narodni List«, objavlja članek svojega urednika Vladimira Sisa, v katerem med drugim pravi, da je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavla obzirna in modro vodil usodo Jugoslavije v teh težkih časih. Njemu se je treba zahvaliti, da so bili Jugoslaviji prizaneseni pretresljivi in da je Jugoslavija ostala zvesta oporoki kralja Zedinitelja.

»Narodna Politika« objavlja članek s sliko Nj. kr. Vis. kneza namestnika. Pisec članka pravi, da vsa evropska javnost posebno v današnjih časih obrača vso pozornost na velikega državnika Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla, ki vodi Jugoslavijo v tako rešenih časih. Članek se končuje z besedami: »Da, Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle pomeni po smrti blagopokojnega kralja Aleksandra močan steber uspešnega razvoja Jugoslavije. Njegova mirnost, njegova izobrazba, njegove politične zveze so jamstvo, da bo Jugoslavija še bolj napredovala.«

V Franciji:

Pariz, 27. aprila. AA. O priliki rojstnega dne Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla objavljajo tudi francoski časopisi obširne članke, v katerih poudarjajo veliko državniško sposobnost in veliko izobrazbeno jugoslovanskega kr. namestnika.

Splošna vojaška dolžnost v Angliji

London, 27. aprila. AA. Havas: Vojni minister Hoare Belisha je v svojem govoru, ki ga je imel v konstitucionalnem klubu v Londonu, najprej odgovoril vsem tistim, ki smatrajo, da splošna vojaška obveznost pomeni kršitev osebne svobode. Zatem pa je poleg drugega tudi dejal:

»Usoda Anglije je neločljivo zvezana z neodvisnostjo drugih evropskih držav. Izjave predsednika angleške vlade ne zapuščajjo Anglije v takšnem položaju, v kakršnem je bila preteklo leto. Parlament bo zdaj odločil, ali naj se odobre ob-

veznosti, ki smo jih prevzeli, ali ne. Dal bo tudi potrebna pooblastila.«

Vojni minister Hoare Belisha je svoj govor končal z besedami: »Vojna mora biti totalna, če jo hočemo dobiti. Da bi se pa vojna preprečila, pa je še važnejše, da imamo dovolj municije in dovolj popolnoma opremljenih ljudi.«

London, 27. aprila. c. Nečoj ob 23.15 je angleški parlament sprejel zakon o obvezni splošni vojaški dolžnosti, in sicer s 380 glasovi proti 143 glasovom.

Kako se bo odločila Turčija?

Pariz, 27. aprila. Tukajšnji politični in diplomatični krogi silijo v to, da bi se pogajanja s Turčijo o vojaškem in diplomatskem sodelovanju s Francijo čimprej pozitivno končala. Potovanje ruskega diplomata Potomkina, ki zastopa Litvino, ima namen, da Turčijo pregovori, da se odloči za protinemški blok. Turčija je skušala dozdati biti prijateljica z vsemi in iz tega izrgovati zase največji dobiček. Levičarski »Excelsior« pravi, da mora biti tega konec in da je treba premagati veliki odpor tistih turških merodajnih krogov, ki hočejo na vsak način v kakšnem evropskem sporu ostati nevtralni. Če Turčija zapre Dardanele, bi Anglija in Francija ne mogli priti na pomoč Romuniji, če bi bila ta napadena.

Francoski levičarski krogi se na Turčijo hudujejo, češ da hoče ustvariti neko veliko centralno azijsko državo, kar je mogoče samo proti Sovjetski Rusiji in Angliji. Francoski listi tudi izražajo bojazen, da ne bi novi nemški poslanik von Papen, ki ima stare in dobre zveze s Turčijo,

skušal v tem smislu delati proti načrtom zapadnih veselil.

Nepriistranski krogi pa pravijo, da se ni mogoče prenašati in da bo treba precej časa, preden se bo vprašanje, zaradi katerega se je Potomkin razgovarjal tako v Sofiji kakor v Bukarešti, moglo razjasniti z vseh strani. Zaenkrat se samo ve, da je Turčija prevzela nalogo, da bi omilila napetost med Romunijo in Bolgarijo, ki zahteva Dobrudžo. Tudi z Romunijo se bo morala Rusija še delj časa razgovarjati o obliki kakšne morebitne ruske pomoči Romuniji. Potomkin je bil povsod zelo prijateljsko sprejet, rezultati njegovih razgovorov so pa še popolnoma neznan. Na vsak način je vse odvisno od Turčije.

Kar se tiče Sandžaka Aleksandrete, pravijo v Parizu, da ga Turčiji na noben način ne mislijo odstopiti, ker ima Turčija tam itak dejansko nadmočje, pristanišče pa je Franciji z ozirom na njen položaj v Sredozemskem morju neobhodno potrebno.

Brezovnik Martin oproščen

(Glej poročilo o razpravi na 9. strani!)

Celje, 27. aprila.

Po končanem govoru zagovornika, ki je trajal tri ure, se je veliki senat umaknil k posvetovanju. Čez četrte ure se je veliki senat vrnil v dvorano in predsednik dr. Vidovič je razglasil sodbo, po kateri je Brezovnik Martin v smislu § 280. kaz. p. oproščen vsake krivde in kazni.

Predsednik je utemeljeval sodbo, da sodišče po zaslišanju 52 prič ni moglo dobiti dovolj dokazov za krivdo. Občinstvo je takoj ob razglasitvi sodbe začelo ploskati, zaradi česar je moral predsednik dati izprazniti dvorano. Ganljiv je bil trenutek v sodni dvorani, ko so se oča, sin in sestra objeli z obtožencem. Vsi so jokali. S tem se je končala ta napeta razprava, za katero je v vsem celjskem okolišju vladalo tako veliko zanimanje.

Belgrad, 27. aprila. AA. Prvi namestnik stranske Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije Engelbert Gangl je odlikovan z redom jugoslovanske krone 1. stopnje.

Ameriško brodovje v Tihem morju

Panama, 27. apr. AA. Reuter: Brodovje Zdrženih ameriških držav je začelo prihajati skozi Panamski prekop v Tihem ocean. Po prekopu je ustavljen ves trgovski promet. Ob nasipih prekopa so postavili strojnice. Za takšne varnostne ukrepe so se odločili zdaj prvič v zgodovini.

Drobne novice

London, 27. aprila. AA. »Press Association« je izvedel, da bo imenovanih pet svetovalcev, ki bodo vršili kr. dolžnost, ko se kralj odpelje v Kanado. Ena izmed svetovalk bo kraljica-mati. Po določitvi dekreta iz leta 1937 bosta v odboru tretji svetovalec vojvoda gloucestrski, vojvoda Kentški, kraljeva sestra in princesa Connaught.

Gibraltar, 27. aprila. AA. Havas: Ob 7.30 so v gibraltarski ožini opazili dve nemški vojni ladji, ploveci proti zahodu. Pozneje so opazili, da sta se ladji vrnili v Ceuto. Zdi se, da gre za neko križarko in neki torpedni rušilec.

Tokio, 27. aprila. AA. DNB: V premogovniku pri Jubaru na otoku Hokaido (Jesaj) je eksploziral plin. V rudniku se je nahajalo 1100 delavcev. Dozdaj je bilo rešenih samo 160 oseb.